

NOUA

FLOARE A DARURILOR

REVISTĂ PENTRU POPOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CASA NAȚIONALĂ „REGINA MARIA”
PIATRA-N.

APARE ODATA PE LUNA
Cu sprijinul Casei Naționale „Regina Maria”

ABONAMENTUL:
60 Lei pe an — — — —
5 Lei numărul — — — —

Extenziunea universitară

Lipsa unei acțiuni culturale, bine susținute și călduros urmărite, este prea evidentă pentru Piatra Neamț, capitală de județ cu peste șase școli secundare și cu un apreciazabil număr de oameni cu studii superioare: peste 100 de dascăli și atâția medici, avocați, preoți și ingineri.

A făcut cândva lucruri bune Liga Culturală; a lucrat câțiva ani, cu frumoase rezultate, Ateneul Cultural și acuma mai în urmă Casa Națională a urmat inimios firul unei acțiuni culturale, pentru popor, îndeosebi.

S'au ținut interesante conferinți în orașul nostru și nu arare ori, trecerea pe aici a diferiților oameni de carte, bine cunoscuți în țară, a lăsat printre noi un cald entuziasm și înflăcărate năzuinți de luptă pe acest teren, al culturii generale.

Toate însă s'au potolit repede și ne-am reluat cu toții deîndată liniștitul loc al măruntelor griji personale.

Care să fie oare pricina că acțiunile culturale nu prind la noi și dacă prind câte odată, nu durează?

Una din pricini, și desigur că nu cea mai mică, e grija materială a vieții, care de la o vreme a devenit tot mai apăsătoare și deprimantă. Totuși, asta nu explică scăderea, pentru că taxa de intrare de 10-20 lei la oricare din conferințele ținute la Ateneu și Casa Națională nu a

putut fi o piedică nici pentru cea mai modestă pungă și că deci, plata acestei modeste sumi, ce reprezintă transportul conferențiarului de la București sau Iași, nu justifică de ce, conferențiarul cu mare renume, au trebuit să vorbească la Piatra, în fața unor săli, pe jumătate goale.

Pricina cea mare, e aceea, că la noi marele public nu are încă înțelegerea cuvenită pentru aceste lucruri, nu e formată la noi o atmosferă favorabilă pentru susținerea unei acțiuni culturale.

Unii nu vin la conferințe pentru că socot că știu prea mult și nu mai au ce învăța, iar la alții, cei mai de jos, nu a pătruns încă necesitatea de a se cultiva. Astfel, fiecare preferă să nu se deranjeze, stricându-și două ceasuri de „odihnă”.

Fac constatările de mai sus, în legătură cu propunerea eruditului profesor universitar de la Iași, d-l G. Pascu, de a se începe în capitalele de județ, moldovene, o intensă acțiune culturală sub egida universității din Iași.

Universitatea de Iași va organiza deci și la Piatra o serie de 10-12 conferinți, care se vor ține la Casa Națională de câțiva din cei mai autorizați oameni de știință ai țării. Conferințele vor începe după 15 Octombrie a. c.

Ca această acțiune să poată

da rezultatele ce sunt de așteptat, noi localnicii va trebui să începem, fiecare în cercul nostru, a pregăti o atmosferă de mai multă înțelegere, de mai mult interes pentru opera de cultură ce s'a inițiat.

Trebuie să facem educația marelui public atât de doritor de distracții, dar așa de greoi, când e vorba de sprijinit o străduință culturală serioasă.

Tot în sprijinul acestei acțiuni, s'a hotărât și formarea unui fond bănesc, care se va alimenta din micile beneficii ale conferințelor ca și din subvențiile ce sperăm că se vor putea acorda prin bugetele județului și orașului.

Este absolută nevoie de un fond bănesc, căci altfel, aici unde se găsesc totuși bani pentru atâtea alte lucruri de folos discutabil, nu ai cu ce cumpăra o carte sau o revistă mai scumpă care să poată fi pusă la îndemâna cărturarilor localnici, n'ai cu ce publica o lucrare științifică în legătură cu județul sau orașul nostru, n'ai cu ce ajuta o cercetare arhiologică, n'ai în fine cu ce aduce un conferențiar.

Orice conrespondență, în legătură cu această mișcare culturală, aici în județ, să se adreseze d-lui director al Liceului Petru Rareș din Piatra.

Preot C. Matasă

Constituirea cercului general pentru susținerea și promovarea unei acțiuni culturale pentru Piatra și Județul Neamț

Piatra-N. 3 Sept. 1932

Proces-Verbal No. 1

Subsemnații: 1. V. Ghițescu, director liceul de băeți, 2. V. Dobrescu, director șc. Normală de băeți, 3. I. Dragan, președinte Asoc. prof. secundari, 4. L. Mrejeriu, președinte Asoc. prof. primari, 5. Preot Matasă, președinte Casa Națională, 6. V. Șoarec, avocat, 7. Panait Popovici, președinte ateneu, 8. N. Pascu, comandant cohorta cercetași, 9. Al. Grigorovici, director muzeu, 10. D. L. Stăhiescu, director școala Comercială, 11. V. Niculescu, profesor, întruniți în cancelaria liceului de băeți, în urma convocării d-lui G. Pascu, prof. univ. Iași, referitor la extensiunea universitară, azi 3 Sept. 1932 ora 6.20, am hotărât următoarele:

a) A se constitui o asociație generală a reprezentanților culturali din Piatra și jud. Neamț.

b) A se face propagandă pentru răspândirea ideii de extensiune universitară sub egida universității din Iași.

c) A se organiza această acțiune și a aduna fondurile de susținere.

d) Se constituie următorul comitet conform punctului a.: V. Ghițescu, Virgil Dobrescu, Leon Mrejeriu, Panaite Popovici, I. Dragan, Preot Matasă, d-na Eugenia Popovici, d-na Eufrosina Săvescu și V. Șoarec.

e) Convocarea acestui comitet se va face de d-l V. Ghițescu, directorul liceului.

Urmează semnăturile celor mai sus ziși.

Munca în lumea ființelor mici

de V. SCRIPCARU

Există o vietate mică care nu doarme niciodată. Munceste până ce moare și numai în bine. Culege din florile câmpului, din copacii pădurilor și grădinilor tot ce au aceștia neîntrebunțat la altă ceva și adună cămară îndestuată, de unde omul fără voia ei ia; și ia ceva bun de tot. Această vietate are însușiri pe care oamenii cei mulți nu le cunosc și cărora nu le-ar strica să le știe. Mă gândesc la însușiri de ordin sufletesc prin instincte și de ordin fizic, chiar. Și îți că vietatea aceea vede mai bine de cât omul de 300 de ori? Și îți că merge prin aer ore întregi în orice direcție și la înălțime mare, distanțe până la 4 km. fără să se rătăcească în inima pădurii, ori printre florile câmpului? Ea caută florile căci îi plac, o atrag, însă fără a se lăsa ispitită de vreo frumusețe. Ea cercetează floarea pentru un scop bine hotărât, să găsească rețelul cu care se reîntoarce acasă; apoi o părăsește, deși adoră florile! Spiritul practic e foarte dezvoltat spre deosebire de al altora, care toată vara cântă și joacă.

Această muscă minunată e *albina* și casa ei se cheamă *stup*. Bunurile pe care le fabrică sunt: *ceara* întrebuințată în industrie și necesară

omului în ultimul drum ce-l face pe pământ, *mierea* dulce și sănătoasă despre care se spune că, se lipește de degetele celor ce umblă cu ea și că aceia—ca să nu se cunoască—fac o operație pe care eu nu o pot face aici. Chiar acul cu care înțepă—și tare mai doare!—e folosit pentru că conține într-o gândă acid formic, bun remediu pentru reumatisme.

Cine caută să pătrundă în tainele organizației lor, rămâne înmărmurit și este atras să cunoască mai de aproape aceste minunate făpturi.

Am văzut „regina” făcând control în stup. Mergea foarte repede. Avea o gardă care o urma într-o rânduială hotărâtă.

Când ea apare pe un fagure cu mii de albine, toate fac front salută prin aplecarea corpului și bat din aripioare iar ea trece ca orice conducător respectat și iubit.

Le-am văzut luptând cu miile și apărându-și patria cu prețul vieții. La ele „învingem sau murim” nu e un cuvânt gol, ci realitate. Le-am văzut făcând sentinela la intrare, câte 12 ore, schimbându-se la ceas fix. Regina sau matca are în ea puterea de a produce în viața-i de patru ani 5 milioane ouă aproape invizibile și

poate pune în celule până la 4000 pe zi. Ce s'ar face poporul acestor de muncitori, cari trăiesc în timpul verii—numai 60 zile, fără această minunată putere de creație a reginei?

Zua adună, iar noaptea prelucreză materialul făcând mierea și ceara: O parte din meșterii stupului clădesc căsuțe de exactitate matematică, alții hrănesc puii și regina, face strajă și curățenie în locuință, sau strică și dau afară ce mâna omului ar fi greșit și introdus rău în stup.

Fiecare e la treabă bine definită până în zori. Ce s'ar face societatea aceasta de 40—50 de mii membri fără această ordine?

Iar dimineața când cele dinții raze de soare le cheamă afară—intocmai cum heamă marea pescarii,—pleacă în raiul câmpurilor de flori și nu se întorc decât seara, cu luntrea plină ca și pescarii.

Și așa, ceas de ceas, muncesc neobositele și-și întăresc colonia, pregătind și asigurând viitorul generației ce le urmează, fără ca ele să se poată bucura de rodul muncii.

Iar spre toamnă, atunci când câmpul nu mai oferă covorul de flori, ele poftesc afară prietenii toleranți în stup în timpul belșugului verii,—pe trântori—care tot timpul s'au plimbat. Aici au o prejudecată privitoare la lene, pe care noi oamenii, n'am putea-o înțelege și aplica.

S'ar putea multe spune despre albina—prototipul muncii—și despre albinărit, dar lucrările de natură tehnică se găsesc în cărți. S'apoi cine nu a văzut un stup primitiv așezat pe vreo laiță în mijlocul unei grădini de țară? Deasemeni cine nu a văzut acele căsuțe frumoase,—stup sistematic,—așezate simetric în vreo gădină mai tânără, mai organizată?

De aceia nu mă voi opri decât în treacăt asupra lor. Stupii sistematici sunt de mai multe feluri și au diferite numiri după inventatorii lor: Hermes, Dadant, Blat, Laians, Berlebschi etc. cari toți au același principiu, enume de a se putea ușor umbla întrânsul, contrar primitivului în care nu se poate umbla niciodată fără a distruge.

Promisesem în numărul trecut al revistei ceva despre albire și iată că m'am ținut de cuvânt, deși n'am terminat.

Ținutul nostru, cu nesfârșitele-i păduri de brazi, cu bogate păuni în care florile predomină și dealurile cu mulți pomi roditori, este foarte prielnic dezvoltării albinăritului, ca un izvor de trai pentru câlțiva, care s'ar îndrăgosi de această ocupație ce poate da un venit sigur.

(continuare în pagina 3-a)

Învățământul religios și școala primară

În timpul din urmă s'a manifestat tot mai accentuat tendința spre o energetică și bine rânduită acțiune de refacere morală a poporului printr-o cât mai bună educație religioasă a tineretului. Să se pregătească deci pentru ziua de mâine un material omenesc de mai bună calitate sufletească, de mai multă omenie, cu mai multă înțelepciune.

S'a socotit astfel că cel mai bun mijloc, spre atingerea acestei ținte, n'ar fi decât folosirea orelor de învățământ religios pentru exercitarea unei mai calde influențe educative în școala primară. Preotul ar fi deci cel mai indicat pentru acest lucru. Astfel dar, cu aprobarea sfântului sinod și cu îndemnul d-lui N. Iorga, fostul ministru al cultelor și instrucțiunii publice, avem azi text de lege prin care orele de religie în școlile primare, așa cum sunt împărțite după program în cursul zilelor, se vor lua din sarcina învățătorului și se vor lăsa pe sama preotului.

Gândul e foarte bun, dar

Munca în lumea fiintelor mici

[continuare din pagina 2-a]

În trecut era dezvoltată această ocupație. Mi-aduc aminte de un bătrân care avea vreo 100 stupi, că-i produceau un venit suficient, pentru viața-i modestă. Erau primitivi și stupii și bătrânii!

Astăzi 100 stupi sistematici ar produce 1000 kg. miere în medie și 20 kg. ceară. Socotiți și vedeți ce rentabilă ocupație fără să pui capital fără să ai grija întreținerii, decât grija de a lua. Cere că to. omul să pună numai dragostea.

Trecutul—în această privință—ne poate fi exemplu. Știți că în contractele de pace cu Turcii, era prevăzută și mierea, în afara galbenilor și copiilor. Iar în toamne reci, cu brume groase, casele scărfăiau sub povara greutateilor dulci când se îndreptau spre Giurgiu pentru Sultan, sau Pașa din Silistra.

Tot intelectualilor din lumea satelor le rămâne să se convingă și apoi să convingă prin puterea exemplului.

Gal., 20 Iulie 1932

pentru corecta lui înfăptuire se cerea negreșit cuvenita pregătire. Grăbita punere în aplicare a acestei dispozițiuni, cred că va avea urmări dăunătoare pentru prestigiul și al preotului și al învățământului religios.

Vorba bătrânească „Graba strică treaba“ nu e lipsită, nici în acest caz, de un adânc înțeles și de o justă aplicare.

Predarea învățământului religios e o problemă foarte serioasă și dacă vroim să n'o compromitem, nu trebuie se ne grăbim în rezolvarea ei, cum ne-am grăbit și în alte cazuri: modificarea calendarului, reorganizarea administrativă bisericească etc. schimbări, care zdruncină adânc pacea și prestigiul bisericii noastre.

Să facem astăzi numai ceea ce am putea săvârși bine, cu mijloacele ce le avem acum. Astăzi, preotul poate face cum trebuie—fără excepții—un curs de 2-3 ore pe săptămână, de educație morală religioasă, ajutându-l și completându-l pe învățător. Acest lucru îl fac preoții și în apus.

Măine, când toți se vor pregăti, când va fi gata materialul didactic necesar și când întreaga problemă se va fi pus bine la punct, se va putea lua asupra-ne și orele, pe care până acum le fac dascălii primari. Socot însă că bine îndeplinită acțiunea de educatori și colaboratori—în școală—ai învățătorilor, nu va mai fi nevoie ca preoții să fie transformați—negreșit—și în profesori de religie. Dacă însă, legea de astăzi se aplică pentru toți și chiar de anul acesta, relele ce vor urma vor fi cu atât mai mari și mai păgubitoare cu cât—in ce privește prestigiul bisericii—pierderile greu se mai pot repara. Astfel, decât să fim nevoiți mâine-poimâne a reveni, mai bine să fim prudenți și să facem numai ceea ce se poate face bine. Va fi un câștig moral frumos când fiecare preot va lucra să influențeze și să înalțe inimile copișăilor în cele 2-3 ore pe săptămână, care i s'ar

pune la dispoziție în școala primară, rămânând predarea în seama profesorului ca și până acum.

Pentru această lucrare, de educator numai, are orice preot cuvenita pregătire și autoritate; iar punctualitatea la datorie, o importantă—și ea—problemă de educație, va fi mai ușor satisfăcută de preot, care nu poate să se țină toată ziua numai de școală, neglijându-și celelalte obligații pastorale în mijlocul satelor așa de împrăștiate.

Nu pot termina aceste considerațiuni, pe care mi le impun și experiența ca și interesele superioare ale instituției, fără să nu-mi exprim admirația și mulțămirea pentru dascălii primari, care—in genere și-au făcut datoria de buni creștini și Români dând orelor de religie dacă nu mai mare însemnătate, dar măcar atâta pe cât au dat-o și celorlalte materii ce le-au avut de predat. Sunt prea incredințat că adăogându-li-se și concursul preotului în ce privește latura educativă a școlii, rezultatele vor fi mai mult decât satisfăcătoare spre mulțămirea și pacea tuturor.

Preot C. Matasă

Muzeul Regional

Instituțiunile muzeelor sunt o fală a unei țări. Muzeul înseamnă progres și este o necesitate vitală în cultura unui popor. El este oglinda vie a activității omenesti și trebuie să reprezinte toate manifestările culturale și ale civilizației, viața poporului și trecutul său, animalele și plantele unei regiuni. Muzeul nu este o simplă podoabă, ci o instituție de cultură și învățământ, un mijloc intuitiv pentru omul matur și copil.

Astfel are și regiunea Neamț muzeul său, datorită muncii și priceperii mult regretatului profesor și director M. Stamatin, care, împreună cu d-l profesor. Filip au pus baza muzeului regional din Piatra-N., aceasta cu câți-va ani înainte de război. După război a reinceput activitatea lor și a avut un început frumos. Odată cu

moartea sa prea de vreme a început să slăbească avântul și astfel găsim acest muzeu astăzi abia în fașe și trebuie să-i dăm o dezvoltare cât mai frumoasă.

Acest județ cu trecutul său falnic, cu viața lui variată, cu frumusețile sale naturale, cu plantele și animalele sale diferite e un minunat teren de exploatat, în vederea unui muzeu bogat regional.

În ceea ce privește adunarea materialului istoric, etnografic, științific, inimeni nu este mai indicat să vină în ajutorul acestei instituțiuni decât preoțimea și învățătorimea județului nostru. Factorii aceștia culturali, de prim ordin ai satelor noastre cunoscând regiunea bine, explorând viața satului vor putea să aducă un aport mare muzeului regional „M. Stamatin” adăpostit astăzi în două săli mari ale lic. „Petru-Rareș” din capitala jud.

E păcat să se piardă uneltele vechi de lucru, cusăturile vechi naționale, rămășițele industriei noastre casnice primitive, îndeletnicirea veche a păstorului primitiv și toate rămășițele aceste vechi, se găsesc încă astăzi în satele noastre, pentru a dispărea mâine în negura unei amintiri puțin cunoscute. Tocmai muzeul regional are menirea aceasta de a păstra amintirile acestea frumoase ale unei vieți mai fericite și ale zilelor mai bune. Cu ajutorul „muzeului regional vom transmite urmașilor noștri știri despre viața străbunilor.

Facem un cald apel la preoțimea, învățătorimea și la locuitorii satelor din județul Neamț pentru a ridica această instituție culturală atât de necesară regiunii noastre.

Al. Grigorovici
profesor și custodele muzeului
„M. Stamatin”

JDERUL ȘI DIHORUL ÎN CAPTIVITATE

Der Mander—Der Illits in gefangenschaft de contramestru
Bruner. Ausbach — Bavaria

JDERUL

1. Generalități

Jderii sunt o familie de animale mamifere răpitoare de noapte din grupă arctoida, cu capul lung, picioarele scurte, cu labe acoperite cu cele cinci degete subțiri, cu ghiare cari nu se trag înapoi, cu dinți mici canini, cu bot (maxilar) lunguet, cu limba netedă. La spate are 2 glande rău mirositoare.

Culoarea este cafenie închisă și foarte păroasă. Răspândit pe întreg pământul cu excepție Australia, e foarte urmărit (căutat) pentru blana lui prețioasă.

Jderii sunt foarte abili în a se căța și a se furișa, le place să omoare, setoși de sânge, șireți și fricoși. În libertate stricători prin furtul păsărilor de tof felul, vânat mic și în cele din urmă prin furtul de struguri, cireși, ouă; folositor prin distrugerea șobolanilor și șoarecilor — precum și pentru blana prețioasă.

La jderi se mai enumără inclusiv și 3 subfamiliile: vidra, viezurile și jder de pom, jder de

piatră, samur dihor, nevăstuică hermelin, poligaf și lutru (vidra canadiană).

Aceste rânduri tratează despre jderul de pom sau jderul nobil, care se deosebește foarte ușor de jderul de piatră prin gușa sa galbenă ca gălbenușul de ou, chiar dacă câte odată mai au și semne anormale (nici o regulă fără excepție).

Pentru creșterea jderilor trebuie mai întâiu loc, răbdare, siguranță, perseverență și dragoste de animale, accentuată.

2. Adăpostirea

Adăpostirea jderului nu este așa de simplă cum se presupune în genere, dacă voim s'o socotim cu succes. În genere se face greșală că locul de creștere se face prea mic. Măsura cuștii minimă este de circa de 20-30 m. lungime și circa 1 $\frac{1}{2}$ m. înălțime și lungime în al cărei sfârșit se găsește un turn de sârmă împletită de circa 4-6 m. în care se află un stâlp de pom găunos cu coajă aspră.

La un bătrâncrescător care a avut succes am văzut un brac de

lemn și el m'a asigurat că numai această măsură a fost succesul său, avea însă desavantajul că animalele rămăneau foarte sălbatece, dar se putea contrabalansa prin creștere ca o nevoie naturală a întregii creșteri de jderi.

Pentru împrejmuirea cuștii ajunge sârmă de 1 $\frac{1}{2}$ mm. grosime care se întinde și pe pământ și se acoperă cu scânduri, pământ și iarbă. În cușcă se mai pun câteva ascunzături (tuburi) și alte obiecte pentru a se ascunde, ca animalele să se simtă mai familiare, eventual să le poată întrebuița ca cuib după ce s'a introdus în acest scop fân bine uscat și praf de tutun contra insectelor. Cutiile prevăzute cu acoperiș oblic trebuie acoperite cu tablă de zinc pentru că jderii rup toate din joacă, altfel acoperișul de un eventual carton gudronat ar fi repede distrus.

Foarte avantajos (potrivit) este de a se planta în jurul cuștii ierburi ușor crescătoare, ea nu trebuie să fie într'un loc prea frecventat din care cauză sunt nimerite localitățile îndepărtate și unde se socotește prea amănunțit cele necesare.

Vasele de apă trebuie de așa manieră fixate, ca o mutare din loc să nu fie posibilă și nici murdărirea lor. Toate aceste lucruri trebuie prevăzute dela început deasemeni și curgerea continuă a apei pentru posibilitate de baie, depozitarea hranei, montarea ulterioară a unui zid despărțitor fără deranjare și uși de comunicare cu eventual alte cuști după cum se vor mări.

Cine vrea să fie mai să modern pună un microfon în cuib pentru a urmări toate ce se întâmplă în cuib. Se vor ține la îndemână turbă sau răzătură de fereastră pentru a se putea împrăstia pe locul favorit al jderilor pentru anumite scopuri ca urina să fie absorbită de răzătură de lemn și animalele să se obișnuiască în acelaș loc.

(va urma)

NOTA Suntem în posesia acestei traduceri prin munca și bunăvoința d-lui Apostol Culea subdirectorul general al învățământului primar O publicăm cu gândul că poate fi de folos acelor care gândesc la preocupări noi de viață în domeniul practic.

V. Scripcariu

CONTRA CRIZEI

Sărăcia bate la ușa țăranilor! N'au bani, n'au venituri de nicăeri. I-a prins vremea asta cu datorii. Cerealele, din a căror vânzare mai câștigau și ei ceva, s'au eftenit așa de mult, că se vând pe prețuri de nimic; se dau aproape de pomană.

Se frământă bieții oameni, să afle cine-i vinovat, de această vitregie, căzută pe capul lor. Sunt vinovați conducătorii? Negustorii? Plugarii? Căci, la toată urma, trebuie să fie cineva, care-a făcut s'ajungă grânele de răs, în așa de puțin timp.

Și totuși nu este nimeni vinovat de asta. Până acum câțiva ani în urmă, grâul nostru se cumpăra cu preț bun, în țările din apusul Europei. Dar străinii cari cumpărau, până în ultimul timp, grâu dela noi, au isbutit să și-l cultive la ei acasă, în țările lor, și noi i-am pierdut de mușterii; n'au mai cumpărat dela noi.

De-o bucată de vreme, Americanii au avut recolte minunate, grâu mult, curat și bun. Vapoarele au început să transporte în țările din apusul Europei, cantități mari de grâu, cu preț scăzut, tot acolo unde ne vîndeam produsele și noi.

Vecinii noștri dela răsărit, Rușii, au rechiziționat grâul dela țărani și l-au vîndut tot la foștii noștri mușterii, sub cost, pe preț de nimic, fiindcă nici pe ei nu-i costa nimic.

Și grâul nostru nu l'a mai cumpărat nimeni. Am început să ne rugăm de străini, să ni-l cumpere. Și când rogi pe mușteriu cu marfa, ți-o plătește cu cât voește el. Astfel a ajuns grâul nostru la ceea ce știe toată lumea.

Dar țăranul are nevoie de bani; trebuie să trăiască și el mai omește. Ce să facă? Avere din vânzarea cerealelor e greu să mai facă cineva de acum înainte, fiindcă cerealele nu mai ajung la prețul ce l-au avut pe vremuri. Cu puțină muncă, chibzuială și răbdare, se mai pot strânge bani și de-acuma înainte.

Mușterii pe cari i-am pierdut la cereale, îi putem câștiga la alte produse ale noastre. Ba mai mult, ne facem clienți și pe alți străini cari nu prea cumpărau mărfuri dela noi.

Cele mai multe țări din Europa, și mai ales țările dela Miază-Noapte, cumpără foarte multe fructe, vinuri, vite și păsări. Toate acestea se plătesc bine, oriunde și oricând. Și se cer din ce în ce mai multe.

Și străinii, cari ne-au alungat de pe piețele din Apus și Miază-Noapte, cu grâul lor, nu pot face față acestor cereri. Ei n'au pământ bun și destul pentru pomi și pentru pășuni. În unele din aceste țări—în cele nordice mai ales—pământul nu le priește pomilor. Ori pământul țării noastre, parcă l'a făcut Dumnezeu anume pentru pomi fructiferi și pentru creșterea vitelor. Cele mai bune și mai căutate mere din Europa—merele domnești—se fac în țara noastră. Pe pământul acestei țări cresc și rodesc din belșug, ne-numărate soiuri de pomi roditori.

Țăranii ar face o treabă minunată, dacă s'ar îndrepta spre pomicultură. E ocupație mănoasă și frumoasă! E binecuvântată de Dumnezeu! Sunt atâtea locuri neproductive, cari nu aduc nici un folos. Să le planteze cu pomi roditori. Țăranii, vor vedeă cu ochii cum le curge belșugul în gospodăria lor, cum încep a se cuprinde cu avere.

Dar fructele cele bune se caută, și se cumpără cu preț bun, și'n țară, nu numai peste hotare. Cât sunt de căutate, cât sunt de scumpe, cireșele care se coc la sfârșitul lunii Maiu! Un țăran care are în livada lui 3-4 cireși de această, câștigă dela ei, aproape cât câștigă dela un hectar de semănătură; și aproape fără nici o muncă. Sunt mere care se coc la Sfântul Petru, mere arătoase și bune la gust. Cât sunt de scumpe! Poți cumpăra atunci un kgr. de mere cu un kgr. de grâu?

Și străinii cer să le vindem astfel de mere. Și fiindcă nu prea le

avem, ei le caută la Bulgari sau Sârbi.

În regiunea muntoasă a țării sunt atâtea pășuni cu iarbă bună și deasă. Avem fânețe, cum numai în Elveția se mai găesc. Mai sunt atâtea locuri, prin regiunea dealurilor, care se pot semăna cu lucernă și trifoiu. Cu astfel de nutreț se pot crește vite de rasă bună, cu lapte mult și cu carne multă și fragedă. Aceste vite le cumpără străinii. Țăranul are timp destul. Să crească asemenea vite, va avea folos cum nici nu bănuieți. Să le îngrijească ca lumea. Cine a fost prin Transilvania, a văzut cum știu țăranii de acolo să și crească vitele.

Se caută apoi porci de rasă bună, cari au carnea fragedă, grăsimă multă și se îngrașă degrabă. Ori porcii cei cu râtul lung nu se îngrașă și au carne puțină și tare. Dar țăranul poate crește asemenea porci, nu numai pentru comerț, ci și pentru gospodăria lui, pe care o doresc să fie mai imbeșugată, decât acuma.

Se caută foarte mult și păsările. Se caută găini de rase alese, care au carne multă și sunt ouătoare. Și nu-i mare greutate să crească țăranii asemenea păsări. Hrană au de unde le da. Și-ar spori isvoarele de câștig. Camera de agricultură e gata să ajute pe oricine, cu fapta sau cu sfatul. Oare s'ar apuca țăranii de asemenea treabă minunată?

O indeletnicire de-o deosebită frumusețe, este albinăritul. E o ocupație pe care strămoșii noștri o țineau în mare cinste; noi am uitat-o cu desvârșire. Nu mai vezi prisăci prin satele noastre, nu mai auzi zumzetul vesel al albinelor, nu mai vezi nicăeri roinița și mățăciunea. Parcă le-a pierit neamul!

Și puține țări au cer senin și flori așa de multe ca țara noastră. Pretutindeni flori, lăsate de Dumnezeu. Ceeace caută albinele. Și ce cheltueli cer ele? Nimica toată?

Mierea e căutată de toată lumea. Ceara deasemenea. O caută orășenii noștri și străinii din țările dela Miază Noapte. Mierea e bună, e scumpă, e de leac. Pentru cine le are, albinele sunt un isvor de

bani. Ar face o treabă de minune, dacă țărani noștri s'ar îndrepta și spre această indeletnicire, binecuvântată de Dumnezeu.

Din trecutul cel mai îndepărtat al neamului nostru, vecinii dinspre toate punctele cardinale, căutau fagurii plini de miere și parfumați, la strămoșii noștri.

Dar strămoșii mai creșteau și multe vite, pe care le vindeau peste hotare. Și nu numai țărani și boerii se ocupau cu asta, ci chiar și unii dintre domnitorii din vremurile apuse, își îmbelșugau visteria din vânzarea vitelor. Cirezi de vaci, turme numeroase de oi și cârduri de porci, luau drumul Sibiului, Lionului sau al Constantinopolului.

Și ca să nu i-se pară cuiva că așa spune un neadevăr pomenesc numele a doi domnitori mai negustoroși: In Muntenia, Mircea Vodă Ciobanul, ginere al lui Petru Rareș, se numia „Ciobanul“, fiindcă avea turme numeroase de oi, pe care le vindea fie Turcilor, fie ardelenilor, iar în Moldova Alexandru Lăpușneanu, vindea în Ardeal cârduri de porci, de unde aducea zaharicale, pentru soția lui.

Totdeauna, Românii au vândut peste hotare vite și fructe.

Dacă țărani noștri s'ar apuca din nou cu creșterea vitelor, de albinărit și de pomărit, n'ar face altceva decât că s'ar întoarce la vechiul făgaș, pe care au mers sute de ani, și pe care l-am părăsit de o bucată de vreme, de dragul unui câștig mai mare și a unei îmbogățiri mai rezezi.

Drumul e acesta. Cine vrea, să-l urmeze. Numai așa țărani mai pot face avere și mai pot strânge bani. Să nu se uite vorba bătrânească: „că numai cu vitele scoți sărăcia din casă“.

Și cine a pornit pe acest drum, să nu uite că puțină chibzuială și multă economie, sunt bune totdeauna.

M. Marcu

Citiți și răspândiți

Noua Floare a Darurilor

Revistă pentru popor

Toponimia Județului Neamț

Interesanta conferință ținută de d-l Apostol Culea cu prilejul cursurilor organizate pentru domni învățatori ai județului Neamț, m'a hotărât să întreprind culegerea materialului toponimic din regiunea noastră, lucrare asupra importantei căreia, am atras luarea aminte și prin „Călăuza Județului Neamț“. (pagina 28).

Domnul Gh. Pascu, cunoscutul profesor de filologie, s'a oferit cu entuziasm să-mi dea cuvenitele orientări spre acest scop, stabilind împreună cadrul precis al lucrării. Vom aduna numai materialul actual, menționând unde se va putea și numele vechi dispărute, și va rămâne apoi în sarcina filologilor, etnografilor și arheologilor să folosească și să examineze din punct de vedere științific materialul strâns.

Fac un călduros apel la colegii preoți, la d-nii învățatori și la toți cărturarilor satelor din Județul nostru să binevoiască a strânge materialul toponimic pe comună și după următoarele norme:

1). Toate numele de sate din o comună. Numele de sate dispărute.

2). Numele de ape din comună, (părae, gârle, iazuri, isvoare etc).

3). Numele de munți, dealuri, piscuri, podișuri, movili etc.

4). Diverse numiri de locuri.

5). Legende în legătură cu numirile sau și altfel de explicații ce se vor fi știind asupra unora din numiri. Să se explice—dacă se poate—de unde vine numele satului, apei, muntelui etc.

6). Care din numiri sunt vechi și care noi.

7). Origina populației din sate, unde satele sunt mai noi.

8). Numele de familie, care arată locul de unde ar fi venit străbunii; exemplu: familia Ciucanu (dela Ciuc), Oșlobdnu (dela Voșlab), Munteanu (dela munte), etc.

Numirile să se scrie cu accent pe silaba care este accentuată în pronunția locală.

Materialul adunat din o comună, material din care să nu lipsească numele nici celui mai neînsemnat părăiaș sau loc, să se trimită pe adresa: *Preot C. Matasă Piatra-N.*

În lucrare când se va tipări, se va cita numele persoanelor care au colaborat, și pentru materialul adunat conștiincios și complet, se vor institui *cinci premii* din o sumă de trei mii lei destinată spre acest scop.

Pentruca datele (numirile) să fie cât mai complete e bine ca materialul să se adune—în fiecare comună—pe văi, luându-se afluenții de pe dreapta și de pe stânga fiecărui pârâu până la cel mai îndepărtat. Astfel se va nota, pe lângă numele fiecărui pârâu, părăiaș sau vale și numele locurilor respective din apropierea apei: sat. deal etc.

Interesul mare e să nu lipsească nici o numire, chiar cea mai neînsemnată, pentrucă nu ne interesează însemnătatea locului, ci numai numirea lui.

Lucrul s'ar face mai bine, alcătuiându-se o schiță topografică a regiunii, (a comunei) după o hartă mai completă. O astfel de schiță pentru cine n'o poate face, o putem trimite și noi, dacă ni se cere, rămânând numai să fie completată la fața locului.

Colaborând la această lucrare veți face un serviciu culturii românești și o cinste județului nostru.

Aștept cu încredere o cât mai caldă înțelegere și o inimioasă colaborare.

Răspunsurile se primesc până la 30 Ianuar 1933.

Ar fi de dorit să ni se trimită materialul adunat cât mai curând cu puțință spre a ne rămâne vremea necesară pentru verificare.

Preot C. Matasă

S n o a v ă

Spovedania tâlharului

Un hoț se duce odată la duhovnic să-și ușureze sufletul de multele și grelele fărădelegi. Ii spuse părintelui că vrea și el să se spovedească și că are de gând să se facă om de treabă. Atunci fața bisericească se luminează de o bucurie ascunsă și zâmbi cu milostivire. Ii făcu semn hoțului să ingenunche, luă preotul cartea de molifte, îi puse epitrafirul pe creștet și-i ceti cu glas rugător deslegările. După aceasta îl întrebă cu o voce blândă: — „Ce păcate faci tu fiule? — „Fur părinte... zise hoțul care tocmai în momentul acela cotrăboia cu mâna prin buzunarul preotului.

— „Apoi să nu mai furi... e păcat mare... zise iar preotul.

— „Dar am furat... zise tâlharul care atunci scosese din buzunarul preotului ceasornicul de aur.

— „Atunci să dai înapoi ceea ce ai furat.

— „Poftim! zise tâlharul întinzând ceasul.

— „Nu mie, ci aceluia de unde l'ai furat... rosti cu îngăduință duhovnicul, nebănuind că e ceasul lui, ci socotind că e furat din altă parte.

— „I l'am dat, dar n'a vrut să-l primească...

— „Atunci păstrează-l sănătos... Alte păcate ai mai făcut fiule?

— „Nu! atât că am furat... și ziua și noaptea... se căină tâlharul smerit.

— „Să nu mai cazi în ispită... Dumnezeu să te ierte!... îi spuse duhovnicul și-l binecuvântă...

Hoțul sărută mâna preotului și plecă repegior pe ușa bisericii.

Mihail D. Stamate Trg.-Neamț (Auzită de Moș Grigore Popa).

Reorganizarea școlii de Cântăreți bisericești din Piatra

Elevii vor urma obligatoriu și în același timp, cursuri de gospodărie rurală și agricultură, câpătând la absolvire două diplome.

Incepând din anul acesta, Școala de Cântăreți din Piatra urmează a se organiza în felul următor:

Cursurile fiecărei clase—școala are patru clase—se vor ținea dimineața, jumătate de zi, cu materiile școlii de cântăreți și anume: Muzica bisericească, Muzica vocală, Rânduiala servii lui religios, Religia, Limba română, Istoria și Geografia; iar după amiază, în zi care zi, se va face un curs de agricultură și gospodărie după programul *cursurilor de popularizarea cunoștințelor agricole conform cu Art. 2 și 3 din legea pentru organizarea învățământului agricol, predându-se următoarele obiecte: Agrolgia (cunoașterea pământurilor), Filotehnica (cultura plantelor, cultura fânețelor și a pășunelor, Gospodăria rurală, creșterea vitelor, cultura pomilor și a legumelor, creșterea albinelor și a viermilor de matasă și comptabilitatea agricolă.*

Toate aceste materii, cu aplicațiuni practice pe teren, se vor preda de personalul ales dintre specialiștii Camerii de Agricultură din Piatra, în grija și conducerea căreia rămâne încadrarea cursurilor respective în programul școlii de cântăreți.

În chipul acesta absolvenții școlii de cântăreți se vor bucura de următoarele drepturi:

1. Vor beneficia cu precădere de

mașinile și instrumentele agricole ale Camerii de Agricultură (Autotractoare, mașini de sămănat, pluguri, trioare, vânturătoare, etc.)

2. Vor beneficia de tot felul de semințe, pe care Camera Agricolă le pune la dispoziția locuitorilor.

3. Vor primi pomi roditori și li se vor face grădini de pomi roditori de către Camera Agricolă.

4. Vor primi spre încurajare stupi și animale de prăsilă (berbeci, porci și paseri) din rasele cele mai bune.

5. Vor avea drept la toate excursiunile cu caracter agricol organizate de Cameră.

6. Sunt preferați în locurile de agenți agricoli, plății de Cameră, precum și de agenți Statistici, precum se vor bucura cu precădere și de orice alte avantaje care s'ar oferi din partea Ministerului de Agricultură pentru încurajarea și dezvoltarea gospodăriilor rurale.

Inscrierile la școala de cântăreți se fac anul acesta până la 10 Octombrie a. c. și se primesc numai fii de sătean, absolvenți ai școlii primare cu voce bună și deplin sănătoși. Absolvenții mai au și avantajul că-și fac serviciul militar cu termen redus. Orice alte lămuriri se pot cere Direcției Școlii de Cântăreți din Piatra.

Preot C. Matasă

Istoria unui rămășag...

Novelă de Mihail D. Stamate

CAP. II

Unde se infățișează o cărciumă și o petrecere în toiu iernii.

Cine din domniile voastre n'au văzut o cărciumă dela țară măcar odată în viață? Fiecare cred că a fost iarna la țară și mai cu seamă vara s'a abătut spre liniștea patriarhală a satelor să se odihnească după truda slujbei și să uite sbuciumul năvalnic al orașelor. Și cine se abate printr'un sat și nu întâlnește cărciuma în cale înseamnă că a mers fugar pela marginea satului. E casa cea mai căutată de trecători și stă înfipț în inima satului pe unde-i trecerea tuturor. Stă semeț la încrucișarea drumurilor și parcă are o vrajă că ademenește și face pe om să-și întunece mințile încât încurcă cugetul și istovește voința omului de-și uită ținta trebii sale, și greșește drumul cel drept. În zilele de lucru omul are griji multe și grabnic se furișează în crășmă și tot grăbit apucă pe cale... În aceste zile trecătorul nu e ispitit de a sta mult, însă în după amiezele zilelor de sărbătoare românii petrec liberi și sufletul le este ușurat de griji. Doar plănuesc și chibzuesc treburi viitoare și acestea sprijinite pe voința și ajutorul lui Dumnezeu.

Socotesc însă că excursiunile domniilor voastre le-ați făcut în toiu verii care mărește dragostea de viață și dorul de plimbare și cred că nu știți cum e cărciuma la țară în vreme de iarnă și mai cu seamă în zilele de sărbătoare. În miezul iernei, pela sărbătorile nașterii Domnului, se schimbă treaba. Afară suflă crivățul aspru și românul nu-i deprins să stea mult în casă. I se pare că e strâns ca'ntr'o închisoare și de aceea iesă în sat și se îndreaptă spre cărciumă sau spre bancă, singurile locuri unde se dezbat interesele vieții lor economice. La bancă se duc cei nevoeși sau cei mai hogași, dar la cărciumă cei mai mulți... În fața ei e pustiu, însă înlăuntru e veselie și zarvă. Jocul nu se mai face afară, bățătura fiind viscolită și troenită. Iar sărbătoarea fără jocul tradițional nu e sărbătoare. Și unde pot să joace băitani și fetele decât în fața gospodărilor adunați la cinste în jurul unei mese lungi și unsuroase. Și n'ași voi să vă

CULTURALE

În redin'ez pe nimeni că cărciuma e cea mai frumoasă casă din sat, dimpotrivă mi-e dorința, dar să vedeți domniile voastre, că se știe că ea e ochiul dăscului și oricât ar fi omul de creștin, tot mai grabnic la crâșmă decât la biserică.

Preotul ia sau nu ia leturghie dar crâșmarul și-u că ia cu vrednicie... Cu o mână ia truda și mintea omului și cu alta-i dă otravă și sărăcie. Și omul în curajul lui se împacă și pare mulțumit și deoarece Vălenii nu era un sat mai deosebit decât altele, apoi și'n el tot la cărciumă se făcea hora în timp de iarnă. Crâșmarul om isteț și socotit în toate, avea grijă să împodobască sala cu crengi de brad și cu hârlii colorate, ba încă să mai pue pe pereți și chipuri de voevozi și tablouri de veselie și chiar învățăminte ca acestea:

Tata Noe cel bătrân
Fost a fost pui de român,
El a descoperit via
Și-a binecuyântat beția...

și multe altele, care stârneau mare haz și prelungă discuție între cei cărturari. Cam pe la ceasurile două după douăsprezece, unul câte unul, gospodarii chipeși cu fețele îmbujorate și proaspăt bărbierite, începeau a intra pe ușa crâșmei, bătând în călcăe ca să-și scuture zăpada albă de pe ciubotele negre unse cu untură de pește. Își strângeau sumanele căptușite cu cojoace nițoase între spetele late și sugându-și mustățile înghețate de frig și v.scol râdeau mândri și vicleni din colțul gurii. Alții fluerau fără de grijă sau tușeau ca să-și anunțe venirea... Își urează bun noroc și-și mulțumesc cu ifose serioase și fiecare se așează în jurul mesei lungi, care acum e dată mai lângă perete ca să aibă loc ajuns de jucat tineretul sprinten... și plin de vlagă... că cei mai în etate se mulțumeau să pripească și să-și istorisească dintr'ale vieții...

Apoi și flăcăii începură a veni câte doi, câte doi, trăgând de mână mai cu voce, mai cu nespuse masă, fețele rușinoase și îmbujorate, care rosteau sfios „bună ziua” când intrau pe ușa crâșmei. Așa și Tache Dumitrașcu, fiindcă era și el flăcău în toată regula, veni la joc ținând de mână pe fata lui Iorgu Condurachi, chiaburul satului și episcopul bisericii Sfinților Voievozi. Tache era un flăcău înalt și chipeș, cu fața zâmbitoare și cu guma pe buzele strânse într'un răs ironic. Era nepotul primarului și urmaș de veteran. Avea curaj și voce bună întotdeauna.

(va urma în No. viitor)

■ În cursul lunii August au avut loc în amfiteatrul liceului de băieți din Piatra o serie de conferințe—cursuri de perfecționare—pentru d-nii învățători din județul Neamț.

S'au ținut conferințe de un mare interes științific și educativ de către fruntași ai științei românești, din care uităm îndeosebi pe d-nii: Profesor I. D. Ștefanescu, Profesor G. Pascu de la universitatea din Iași, d-l Em. Bucuță, secretar general la Culte, d-l Apostol Culea, Preot C. Iordăchescu din Chișinău, Profesor V. Ciurea din Fălțiceni. Insuș d-l Ministru al Instrucțiunii a ținut să re-marcă importanța acestei frumoase acțiuni culturale, vizitând cu suiele și ținând o interesantă conferință.

După încheierea cursurilor, d-nii învățători au organizat excursie în Bucovina unde au admirat prețioasele monumente istorice, cum și pitoreștiile peisaje de pe acel pământ, așa de scump pentru noi Români. D-nii învățători au avut marele noroc, că în cercetarea câtorva din cele mai interesante mănăstiri din Bucovina să fie conduși de d-l Profesor I. D. Ștefanescu, de la care au putut culege cele mai competente informații științifice.

D-l subrevizor al Jud. Neamț, C. Luchian, poate fi mândru de neașteptata izbândă a proiectului său; D-nii învățători, încântați de cele învățate, se pot felicita: iar și unieia și alții, ne pot fi de pildă viitorora, prin frumoasa acțiune culturală ce au realizat, înfruntând toate greutățile materiale și morale ale vremii de astăzi.

■ Muzeul liceului din Piatra, începând de anul acesta, trece sub conducerea d-lui profesor Ai. Grigorovici care—suntem siguri—că-l va readuce, în scurtă vreme, la însemnătatea celui din Fălțiceni, unde lucrează cu un rar devotament, alt dascăl distins, d-l V. Ciurea.

■ Duminică, 18 Septembrie, a avut loc la Casa Națională o frumoasă serbare religioasă pentru sporirea fondului de întreținere al Corului Bisericii Sfântul Gheorghe din Piatra-Neamț

S. Sa părintele I. Manoilăscu, parohul bisericii Sf. Gheorghe, a vorbit despre „Poruncile Bisericii”, explicând într'o formă plăcută și pe înțelesul tuturor, frumoasele învățături, din acest capitol al datoriilor creștine, pe care a cam început să le uite lumea, cel puțin în practică.

Corul Bisericii sub conducerea d-lui Micu, după bucățile ce le-a executat, se vede că în scurtă vreme a făcut frumoase progrese.

■ Interesantul articol „Din viața orașelor” de d-l Mihai de la Sarata neîncăpând în numărul acesta, se va publica în cel viitor.

■ Incepând din 10 Octombrie a. c. și până în April viitor, se vor ține la Casa Națională din Piatra, o serie de conferințe cu concursul celor mai de seamă profesori ai universității din Iași și București. Persoanele din Județ care ar dori să ia parte, sunt rugate să ne comunice spre a putea fi anunțate din vreme.

■ Duminică, 30 Octombrie, a. c. ora 4 după amiază, va conferința la Casa Națională din Piatra, d-l Profesor I. D. Ștefanescu vorbind despre: „Din trecutul Județului Neamț; Sufletul ruinelor”.

Intrarea 20 lei de persoană.

Conferința aceasta va prezenta pentru noi un interes cu totul deosebit.

■ Rugăm cu multă insistență pe cucernicii Preoți din județul Neamț să ne trimită cât mai curând sumele ce ne dătoresc pentru numerile primite din această foaie.

Ori cât sunt timpurile de grele totuș, cu puțină bună voință, s'ar fi putut achita și până acum, măcar în parte această datorie, care dacă luată în parte e neînsemnată, pentru noi e foarte mare, căci se ridică la 7-8 mii de lei. Suma aceasta a trebuit s'o punem noi din buzunar, pentru scoaterea foaii.

Indiefrența înadușă orice în cercare culturală în județul nostru și asta nu e bine.

■ Sâmbătă, 24 Septembrie a. c. Părintele C. Matasă a fost invitat să țină o conferință la Radio.

S. Sa va vorbi despre „Orașul Piatra-N. și împrejurimile lui”. Se urmărește cu aceasta o propagandă pentru cunoașterea frumosului nostru județ.

Rugăm abonamentul